

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä huhtikuuta 2005 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta (HE 35/2005 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Marja Niiranen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Soili Sinisalo, Verohallitus
- veroasiantuntija Mika Jokinen, Elinkeinoelämän keskusliitto
- veroasiantuntija Leena Romppanen, Suomen Yrittäjät ry.

Keskuskauppakamari ja valtiovarainministeriö ovat toimittaneet kirjalliset lausunnot.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakiin sisältyviä yritysjärjestelyjä koskevia säännöksiä.

Kiinteistön uudisrakentamiseen tai perusparantamiseen liittyvää rakentamispalvelua ei enää katsottaisi otetuksi omaan käyttöön silloin, kun kiinteistö siirtyy liikkeen tai sen osan luovutuksen yhteydessä liiketoiminnan jatkajalle, joka ryhtyy käyttämään kiinteistöä vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen. Tällaisista luovutuksista ei siten olisi suoritettava veroa.

Liikkeen tai sen osan luovutusta liiketoiminnan jatkajalle ei myöskään enää pidettäisi arvonlisäverolaissa tarkoitettuna myyntinä. Liiketoiminnan jatkajaa pidettäisiin arvonlisäverolakia sovellettaessa luovuttajan seuraajana.

Tämän johdosta sovellettaessa marginaaliverotusmenettelyä liikkeen tai sen osan luovutuksen yhteydessä luovutettujen käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- tai antiikkiesineiden jälleenmyyntiin luovutuksensaajan veron perustetta eli voittomarginaalia laskettaessa ostohintana käytettäisiin liikkeen luovuttajan eikä luovutuksensaajan ostohintaa.

Verokausikohtaista voittomarginaalia sovellettaessa liikkeen luovuttajan ei olisi enää siirron johdosta lisättävä marginaaliverotusmenettelyssä vähennettyjä ostohintoja verokauden voittomarginaaliin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Arvonlisäverolain yritysjärjestelyä koskevia säännöksiä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi ja samalla yhdenmukaistettavaksi kuudennen arvonlisäverodirektiivin kanssa.

Esitys helpottaisi ensinnäkin kiinteistöjen käsittelyä yritysjärjestelyissä ja pienentäisi niihin liittyviä rahoituskustannuksia. Arvonlisäverodirektiivistä juontuu puolestaan se, ettei yritysjärjestelyssä tapahtuvia luovutuksia pidettäisi enää myyntinä, kuten nykyisin. Muutos on tältä osin lähinnä periaatteellinen, koska myynti on säädetty jo nykyisin kiinteistöä koskevin poikkeuksin verottomaksi. Valiokunta pitää sitä kuitenkin perusteltuna. Valiokunnalla ei ole huomautettavaa esitykseen myöskään siltä osin kuin muutos heijastuu marginaaliveromenettelyn piirissä olevien käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- tai antiikkiesineiden luovutukseen liikkeen tai sen osan luovutuksen yhteydessä.

Ehdotuksen mukaan kiinteistön luovutus osana yritysjärjestelytoimenpidettä liiketoimintaa jatkavalle ostajalle ei siis aiheuttaisi enää vero-seuraamuksia, vaan kiinteistöihin sovellettaisiin samoja verottomuussäännöksiä kuin muihin liikkeen tai sen osan luovutuksen yhteydessä luovutettaviin tavaroihin tai palveluihin. Verottomuuden edellytyksenä olisi yhteneväisesti myös se, että ostaja käyttää kiinteistöjä vähennykseen oikeuttavassa tarkoituksessa.

Ehdotettu menettely poistaisi yrityksille nykyisin yritysjärjestelyssä aiheutuvan väliaikaisen verorasituksen, koska myyjän ei tarvitsisi enää palauttaa eikä ostajan vastaavasti suorittaa veroa kiinteistön uudisrakentamiseen tai perusparantamiseen liittyneestä rakentamispalvelusta mainittujen edellytysten täytyessä. Myyjä huolehtisi vastaavasti siitä, että ostaja saa tarvitsemansa tiedot omaa verotustaan varten.

Esitykseen on suhtauduttu valiokunnan asian-tuntijakuulemisessa yleisesti myönteisesti. Nykyinen sääntely on johtanut yleensä siihen,

että se arvonlisäveron määrä, joka myyjän on tullut palauttaa, on lisätty kokonaiskauppahintaan. Ostaja on siten joutunut rahoittamaan myös veron osuuden kauppahinnassa, kunnes se on voinut vähentää arvonlisäveron omassa verotuksessaan. Lisäksi kauppahintaan perustuva varainsiirtovero on tullut suorittaa myös arvonlisäveron osuudesta, mikä on nostanut kaupan kokonaiskustannuksia. Ongelmia on saattanut syntyä lisäksi siitä, ettei monisäikeistä nykysäännöstä ole tunnettu eikä osattu ottaa huomioon kaupan-teen yhteydessä.

Valiokunta pitää esitystä perusteltuna ja kannatettavana. Valiokunta toteaa lisäksi, ettei liikkeen tai sen osan luovutuksen käsitettä sinänsä ole tarkoitus muuttaa tässä yhteydessä mitenkään. Käsite perustuu nykyiseen arvonlisäverolain 62 §:ään, eikä sen soveltamisessa ole ollut valiokunnan saaman selvityksen mukaan ongelmia. Käsitteen sisällöstä on myös oikeus- ja verotuskäytäntöä, johon voidaan nojata vastakin.

Valiokunta toteaa lisäksi, että esitys koskee kiinteistöjen luovutuksia vain yritysjärjestelytilanteissa. Ehdotettuja periaatteita ei voitaisi siten soveltaa laajemmin muissa kiinteistön luovutustilanteissa. Valtiovarainministeriössä on kuitenkin käynnissä selvitystyö, jossa tarkastellaan kiinteistöjä koskevia säännöksiä arvonlisäverodirektiivin 20 artiklan näkökulmasta. Siinä yhteydessä on tarkoitus selvittää myös arvonlisäverolain 33 §:n mukaisen veron suoritusvelvollisuuden muutostarve. Asiaan ei ole sen vuoksi tarkoituksenmukaista puuttua tässä yhteydessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Matti Ahde /sd	Iivo Polvi /vas
jäs.	Jyri Häkämies /kok	Virpa Puisto /sd
	Kyösti Karjula /kesk	Kimmo Sasi /kok
	Jari Koskinen /kok	vjäs. Susanna Huovinen /sd
	Pekka Kuosmanen /kok	Timo Kalli /kesk
	Reijo Laitinen /sd	Esko Kiviranta /kesk
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Mikko Kuoppa /vas
	Mika Lintilä /kesk	Tuija Nurmi /kok
	Pekka Nousiainen /kesk	Maija Rask /sd.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.